

Α Π Α Ν Τ Η Σ Ε Ι Σ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΟΜΑΔΑ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ «ΕΞΕΛΙΞΗ»

1η Δραστηριότητα:

A1. Αγαπητοί συμμαθητές,

Ο Α. Καμύ στην ομιλία του πραγματεύεται την κοινωνική ευθύνη του καλλιτέχνη. Αρχικά επισημαίνει ότι η τέχνη αποτελεί για εκείνον δυνατότητα επικοινωνίας με τον κόσμο, ανάδειξης πανανθρώπινων αληθειών και κοινής μοίρας ανθρώπων, μέσω της ιδιαίτερης καλλιτεχνικής του έκφρασης. Επιπλέον τονίζει ότι επειδή αποτελεί οργανικό μέλος της κοινωνίας, που πρέπει ταυτόχρονα να προβάλλει τον εσωτερικό του κόσμο, οφείλει να την αφουγκράζεται δημιουργικά και όχι να την κρίνει.

Σας ευχαριστώ

2η Δραστηριότητα:

A2. αντιθέτως: αντίθεση

λοιπόν: αποτέλεσμα – συμπέρασμα

γι' αυτό τον λόγο: αιτιολόγηση / αίτιο – αποτέλεσμα

εφόσον: όρο – προϋπόθεση

A3. Καλλιτέχνης: Ο ομφάλιος λώρος τέχνης – κοινωνίας!

A4. α) ουδέποτε: πάντα

επιτρέπει: απαγορεύει

αδυνατεί: μπορεί

δέσμευση: απελευθέρωση

β) – Οι μαθητές συχνά περιφρονούν την τέχνη λόγω του τεχνοκρατικού χαρακτήρα της εκπαίδευσης.

- Υποχρέωση του σχολείου είναι η αισθητική καλλιέργεια των μαθητών.

A5. Κεντρική έννοια:	Τέχνη – Πολιτισμός
Δεδομένα:	Σημαντικός ο ρόλος του σχολείου στην πρόοδο της τέχνης και του πολιτισμού
Ζητούμενο:	Με ποιους τρόπους μπορεί το σύγχρονο σχολείο να αναλάβει καθοριστικό ρόλο στην πρόοδο της τέχνης και του πολιτισμού;
Επικοινωνιακό πλαίσιο:	Ομιλία στη Βουλή των Εφήβων

Πρόλογος:

Αξιότιμε κύριε πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

η σύγχρονη εκπαίδευση έχει συχνά κατηγορηθεί για τον τεχνοκρατικό της χαρακτήρα, ο οποίος αποκλείει οποιαδήποτε πολιτιστική ενασχόληση. Με αφορμή, λοιπόν, τη σημερινή παρουσία μου στο βήμα της Βουλής των Εφήβων, θα ήθελα να εκφράσω τις απόψεις μου για τους τρόπους με τους οποίους το σύγχρονο σχολείο μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην πρόοδο της τέχνης και του πολιτισμού και να αναδειχθεί σε σημαντικό πολιτιστικό φορέα.

Κύριο θέμα:

Τρόποι με τους οποίους το σύγχρονο σχολείο θα διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην πρόοδο της τέχνης και του πολιτισμού:

- ✓ Απαραίτητη είναι η αλλαγή της αυστηρά τεχνοκρατικής αντίληψης που κυριαρχεί στο σύγχρονο σχολείο. Μόνο αν στόχος της εκπαίδευσης γίνει η δημιουργία ανθρώπων ολοκληρωμένων, τότε θα βρει και η τέχνη τη θέση που της αξίζει στο σχολικό πρόγραμμα και θα πάψει να χαρακτηρίζεται ως μάθημα δευτερεύον.
- ✓ Αναγκαία είναι επίσης η αύξηση των παρεχόμενων στην εκπαίδευση κονδυλίων, ώστε να εξοπλιστούν τα σχολεία με το κατάλληλο εποπτικό υλικό και να αποκτήσουν την απαραίτητη για τα καλλιτεχνικά μαθήματα υλικοτεχνική υποδομή, αλλά και το κατάλληλα καταρτισμένο διδακτικό προσωπικό.
- ✓ Σημαντική βοήθεια θα προσέφερε η αύξηση των επισκέψεων σε χώρους όπου οι μαθητές θα μπορούσαν να έρθουν σε επαφή με διάφορες μορφές τέχνης και πολιτισμού (π.χ. σε θέατρα, κινηματογράφους, μουσεία, εκθέσεις ζωγραφικής και γλυπτικής κ.ά.).

- ✓ Μέσα στο σχολείο θα μπορούσαν να διοργανώνονται από τους ίδιους τους μαθητές καλλιτεχνικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις (π.χ. θεατρικές παραστάσεις, λογοτεχνικοί διαγωνισμοί, εκθέσεις ζωγραφικής κ.ά.).
- ✓ Τέλος, και οι ίδιοι οι καλλιτέχνες θα μπορούσαν να επισκέπτονται τα σχολεία και να συζητούν από κοντά με τους μαθητές εξάπτοντάς τους το ενδιαφέρον να ασχοληθούν με κάποια μορφή τέχνης.

Επίλογος:

Αν, λοιπόν, αξιότιμε κύριε πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, επιτευχθούν όλα τα παραπάνω, τότε η τέχνη και ο πολιτισμός θα μπορέσουν να βρουν τη θέση που τους αξίζει στο ελληνικό σχολείο. Μόνο τότε θα μπορούμε να μιλάμε για την παροχή μιας πραγματικά ανθρωπιστικής παιδείας!

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

3η Δραστηριότητα:

B1. Οι σίχοι του δοθέντος ποιήματος είναι ενδεικτικοί των προσδοκιών και των βαθύτερων αναγκών της ποιήτριας. Πιο συγκεκριμένα, αναδεικνύεται η λαχτάρα της για συναισθήματα, λόγια ουσίας, όμορφους συλλογισμούς και φυσιογνωμίες. Συγχρόνως, φαίνεται να επιζητά το ονειρικό στοιχείο, τις μελωδίες που ξεσηκώνουν και τα ατμοσφαιρικά στοιχεία της φύσης, όπως τα αστέρια. Τέλος, εκφράζει ευθέως την ανάγκη της για ποίηση, για τη δημιουργία αυτή, δηλαδή, που υπερβαίνει τα λεκτικά σύνολα, προκαλεί συγκινησιακή κινητοποίηση και λειτουργεί ανανεωτικά.

- B2. α)**
1. «από τραγούδια που κάνουν τα αγάλματα να χορεύουν»
 2. «από άστρα που ψιθυρίζουν στ' αυτί των εραστών»
 3. «τη μαγεία ... που ξυπνά τις συγκινήσεις και φέρνει καινούρια χρώματα»

Με τη χρήση του εκφραστικού μέσου της προσωποποίησης, η ποιήτρια δίνει ανθρώπινες ιδιότητες στα άψυχα τα οποία αισθητοποιούν εικόνες και διαδικασίες και λειτουργούν ως κοινωνοί των αναγκών της επιτυγχάνοντας έτσι αμεσότητα και ζωντάνια.

- β)** Παρατηρώντας κανείς ενδελεχώς την ποιητική δημιουργία της Alda Merini, καθίσταται σαφές το σχήμα της επανάληψης της φράσης «έχω ανάγκη», η οποία φαίνεται να αποκτά έναν ιδιαίτερο δομικό ρόλο εντός του ποιήματος.

Πιο αναλυτικά, η εν λόγω φράση εμφανίζεται δύο φορές στον 2ο και 9ο στίχο του ποιήματος, αφού έχει προηγηθεί και στον 1ο στίχο με το αρνητικό μόριο «δεν» να

προτάσσεται δημιουργώντας έτσι το σχήμα άρσης – θέσης. Ο λειτουργικός ρόλος της επανάληψης έγκειται στην πρόθεση της ποιήτριας να δηλώσει με τρόπο emphatic τις ανάγκες της οι οποίες δε σχετίζονται με τα υλικά αγαθά, αλλά αφορούν την ποίηση και τα οφέλη που αυτή προσφέρει σε επίπεδο συναισθημάτων και διάθεσης μέσω του άυλου μεγαλείου της, κατά την ποιήτρια.

Επαναλαμβάνει, λοιπόν, τη φράση «αν έχω ανάγκη» χρησιμοποιώντας οριστική έγκλιση παροντικού χρόνου, για να δηλώσει με τρόπο άμεσο, ευθύ, βεβαιωτικό κι αποφαντικό τη βαθύτερη προσδοκία της σε σχέση με την ποίηση.

- B3.** Η τέχνη αποτελεί καθοριστικό παράγοντα στην καθημερινότητα του ανθρώπου καθώς αποτελεί μέσο ψυχικής εκτόνωσης, πνευματικής καλλιέργειας και δημιουργικής αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου. Προσωπικά, στην καθημερινότητά μου έρχομαι σε επαφή με τη μουσική, το θέατρο και τον κινηματογράφο. Οι εν λόγω μορφές τέχνης μου δίνουν τη δυνατότητα να βιώσω συναισθήματα συγκίνησης, χαράς, πληρότητας και θαυμασμού. Επιπλέον, βρίσκω διέξοδο από τα άγχη της καθημερινότητας και ανακουφίζομαι σε αποτυχίες, ατυχίες και θλιβερές καταστάσεις. Τέλος, μέσω των μηνυμάτων, ερεθισμάτων, παραστάσεων κι εμπειριών που μου προσφέρει διευρύνονται οι πνευματικοί μου ορίζοντες και συντελείται η προσέγγισή μου με την ουσιαστική γνώση. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η τέχνη αποτελεί για τον άνθρωπο τη δυνατότητα ψυχαγωγίας και εσωτερικής ολοκλήρωσης.